

A Biodiverzitás Monitorozás gyakorlat keretében a partifecske monitorozó munkában való hallgatói részvétel feladatai.

A terepi munkával kapcsolatos alapvető információk a felkészüléshez:

- 1. A Tiszán gyorsan változó időjárási körülmények fordulhatnak elő, hideg, esős, sáros idő alakulhat ki gyorsan akár egy meleg napon, ezért megfelelő öltözetet szükséges hozni**
- 2. Napos idő esetén rendkívül erős UV sugárzás lehet a vízen, ezért megfelelő napvédő krém és sapka szükséges**
- 3. Csapadékos időszakban a szúnyogok elszaporodhatnak, ezért szúnyogriasztó hasznos felszerelés**
- 4. Az egész napos munkához, elegendő ivóvizet és ennivalót kell hozni. Javasolt szendvicset készíteni a körülmények miatt. Élelmiszer vásárlására nincs mód a Tiszán.**

- A hallgatónként előre megállapított napokon reggel 7.00-kor találkozni a főiskola stadion felőli bejáratánál (Sandra Hotel) a szemközti parkolóban. Várható érkezés délután 18-19 körül az időjárás és az elvégzendő feladatok függvényében.

- Az előre egyeztetett napon végzendő terepi munka elmaradhat kedvezőtlen időjárási körülmények (tartós és heves esőzés) illetve a gyakorlatvezető akadályoztatása esetén. A gyakorlatvezető legkésőbb e-mailben vagy telefonon értesíti a hallgatót a terepi munka elmaradása esetén az indulás előtti napon 18.00-ig!

- NAGYON FONTOS, hogy a hallgató legkésőbb az egyeztetett napot megelőző délután 17.00-ig értesítse a gyakorlatvezetőt (+36 30 9655 836) telefonon (SMS-ben) ha nem tud részt venni a terepi munkában.

A Tisza Tokaj-Tiszatelek közötti szakasza mentén végzendő, a gyakorlatvezetővel közösen végzett terepi munka során az alábbi feladatokat kell ellátni:

1. A gépkocsival, gyalogosan, illetve motorcsónakkal a gyakorlatvezetővel közösen bejárt területeken megfigyelt madárfajok adatait a Magyar Madáratlasz Program (MAP) terepnaplóban rögzíteni (részletes leírás a <http://map.mme.hu> honlapon)

- A munka során használt GPS kijelzőjén meg kell állapítani, hogy mely 2.5*2.5 km UTM négyzetben történik a megfigyelés

- A MAP terepnaplóban fel kell tüntetni a területre, dátumra, időre, szélre vonatkozó adatokat, valamint a megfigyelt fajokat és azok **fészkelési valószínűségét kódoló adatokat:**

X - Megfigyelt egyedek, melyek valószínűleg nem fészkelnek a bejárt területen, vagy eleve nem költési időszakban történt a felmérés, vagy nem rögzítették az FV kódot

A1 - A faj költési időben, lehetséges fészkelőhelyen történt megfigyelése

A2 - Éneklő hím(ek) vagy fészkelésre utaló hang, költési időben

B1 - Pár megfigyelése költési időszakban lehetséges fészkelőhelyen

B2 - Állandó territórium tételezhető fel territóriális viselkedés (ének stb.) alapján legalább két különböző megfigyelési napon ugyanazon a helyen

B3 - Udvarlás és pózolás, vagy párzás

B4 - Izgatott viselkedés vagy adultok vészjelzése

B5 - Kotlófoltos adult (kézben tartott madarat vizsgálva)

B6 - Fészkepépítés

C1 - Elterelő vagy sérülést tettető viselkedés

C2 - Használt fészkek vagy tojáshéj (a felmérési időszakból származó) találva

C3 - Frissen kirepült fiatal (fészeklakóknál) vagy pelyhes fióka (fészekhagyóknál)

C4 - Adult madár fészkelési helyet keres fel vagy repül le róla lakott fészkekre utaló körülmények között (beleértve magasan lévő fészket és odvakat, melyek belseje nem látható), vagy kotló adult látható

C5 - Ürüléket vagy fiókáknak táplálékot szállító adult

C6 - Tojásos fészkalj

C7 - A fészkekben fiókákat látni vagy hallani

2. Minden meglátogatott partifecske fészkelőhelyekre érkezve rögzíteni a terepi jegyzőkönyvbe a gyakorlatvezető által elmondott alábbi adatokat:

- Érkezés a fészkelőhelyre (dátum, óra, perc)
- Időjárási főbb jellemzők az érkezéskor (szélsebesség, hőmérséklet, csapadék)
- A fészkelő hely mérete (függőleges partfal hossza, magassága, növényzettel való borítottsága)

(vázlatos rajz a partfalak elhelyezkedéséről, ha a felmérés évében még nem volt felmérve a fészkelőhely vagy változás volt az előző látogatás óta)

- Partifecskek jelenléte és magatartása a fészkelőhelyen (van, nincs,...stb.)
- Partifecske üregek száma
- Fénykép készítése a fészkelőhelyről
- Egyéb megjegyzések
- Távozás ideje

- A jegyzőkönyvbe kerülő bármilyen egyéb a gyakorlatvezető által kért bejegyzés esetén (pl. ritka események, fajok megfigyelése,...stb) mindig fel kell jegyezni a GPS által mutatott időt is (óra, perc)

3. Partifecske üregek endoszkópos ellenőrzésének adatainak rögzítése számítógépen. A gyakorlatvezető által vizsgált partifecske teleprészletekhez érve végzendő feladatok:

- A PRONEST9 program elindítása a számítógépen és a diktált adatok beírása (részletesen lásd a Pronest_használata_2019.pdf file-ban leírtakat)
- A vizsgált partifecske teleprészletekről készített képek készítési idejének beírása (melyik teleprészletről, mikor készült felvétel (óra,perc) a terepi jegyzőkönyvbe

4. Partifecske gyűrűzések során a madarak kiszedésében való segítség és a gyűrűzési adatok papíron való rögzítését ellátó „írnok” feladatok

- A madaraknak a hálóból való kiemelését csak a gyakorlatvezető által bemutatott módon és engedélyével végezheti
- A hálóból kiszedett madarakat az e célra készített madártartó zsákba kell helyezni a gyakorlatvezető által bemutatott módon
- A madarakat tartalmazó zsákokat NEM SZABAD a földre rakni, azokat vagy kézben vagy a gyakorlatvezető által megadott helyre függesztve lehet tárolni a gyűrűzésig
- A gyűrűzési írnok részletes feladatait a mellékelt gyuruzes_írnokoknak.pdf file írja le, egy valós gyűrűző füzetlap a gyuruzo_lap.pdf-ban tekinthető meg.

Nyíregyháza, 2019. április 3.

Dr. Szép Tibor